

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Исполнительный комитет
Учаллинского сельского
поселения Азнакаевского
муниципального района

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Азнакай муниципаль районы
Үчәлле авылы
жирлеге башкарма комитеты

ул. Советская, д. 51, село Учалле,
Азнакаевского муниципального
района, 423317

Совет урамы, 51, Үчәлле авылы
Азнакай муниципаль районы
423317

Тел./факс(885592)36-8-32; E-mail:Uchal.Azn@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
«15» август 2017 ел.

КАРАР
№6

Эчке финанс контролен һәм
эчке финанс аудитын гамәлгә
ашыру тәртибен раслау
турында

Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга таянып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2-1 статьясындагы 5 пункты нигезендә, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Үчәлле авыл жирлеге башкарма комитеты карар бирә:

1. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибен әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча» урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башлык

Г.М. Төхфәтуллина

Татарстан
Республикасы Азнакай
муниципаль районы
Үчәлле авыл

Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Тәртип Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Үчәлле авыл жирлегенен башкарма комитетында эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыруга һәм уздыруга таләпләр билгели:

1.2. Әлеге Тәртипнең максаты булып тора:

- Жирлек бюджеты акчаларынан максатчан һәм нәтижәле файдалануны бәяләү;
- бухгалтерлык исәбе һәм хисаплылыкның дәрәсләген раслау, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турында;
- бюджет законнарының һәм бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив актларның үтәлешен бәяләү.

1.3. Эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты Вазыйфаи затлар тарафыннан (алга таба - комиссия) (алга таба - комиссия) тарафыннан гамәлгә ашырыла, бюджет чараларын төп бүлүчеләргә (алучыларга) һәм аның карамагындагы жирлек бюджеты акчаларын алуучыларга, жирлек бюджеты керемнәре администраторларына, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторларына карата.

2. Эчке муниципаль финанс контроле объектлары аудит

2.1. Муниципаль финанс контроле һәм эчке финанс аудиты объекты булып (алга таба - контроль (аудит) объектлары, бюджет акчаларын баш бүлүче (алучы) буларак, жирлекнең башкарма комитеты, бюджет керемнәренен баш администраторы, Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы тора.

3. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру.

3.1. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашырганда тикшерүләр, ревизияләр, тикшеренүләр уздырыла (алга таба - контроль чаралар):

- тикшерү - билгеле бер чор өчен контроль объекты эшчәнлегенә карата аерым финанс һәм хужалык операцияләренен законга туры килүен, бюджет (бухгалтерлык) исәбенен һәм бюджет (бухгалтерлык) хисабының дәрәсләген документлар нигезендә һәм фактта өйрәнү буенча контроль гамәлләр башкару;

- ревизия – контроль объекты эшчәнлеген комплекслы тикшерү, ул башкарылган барлык финанс һәм хужалык операцияләренен законга туры килүен, аларның бюджет (бухгалтерлык) хисабында дәрәс һәм төгәл бирелүен документлар нигезендә һәм фактта өйрәнү буенча контроль гамәлләр үткәрүдә чагыла;

- контроль объекты эшчәнлегенен билгеле бер өлкәсе торышын анализлау һәм бәяләү астындагы тикшерү.

3.2. Эчке муниципаль финанс контролен (аудитны) гамәлгә ашыру буенча контроль чаралар расланган план нигезендә уздырыла.

3.3. Эчке муниципаль финанс контроле (аудит) чараларын планлаштыру элек уздырылган тикшерүләрнең нәтижәләрен исәпкә алып, беренчел документларны, бухгалтерлык исәбе регистрын, норматив документацияне, план, хисап белешмәләрен, бюджет законнарын, бюджет акчаларын максатчан һәм (яисә) нәтижәсез файдалануны, бухгалтерлык (бюджет) исәбе һәм хисаплылык регистрын өйрәнү юлы белән, шулай ук елга кимендә 1 тапкыр бозу очраclarын исәпкә алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.4. Кирәк булганда планнан тыш контроль чаралар үткәреләргә мөмкин.

3.5. Тикшерүләрнең еллык планы Жирлек башлыгы тарафыннан раслана.

3.6. Жирлек башлығы кушуу буенча планнан тыш тикшерүләр үткәрелә.

3.7. Планлы һәм планнан тыш тикшерүләр Жирлек башлығы чыгарган күрсәтмә нигезендә уздырыла, анда түбәндәгеләр күрсәтелә: контроль объекты исеме, тикшерелә торган чор, тикшерү үткәрү темасы һәм нигезе, эш төркеме составы һәм контроль чараны уздыру сроклары.

3.8. Контроль чараны үткәрү турында контроль объекты язмача белдерү белән хәбәр ителә.

3.9. Планнан тыш контроль чаралар контроль объектына язмача хәбәр итмичә уздырыла.

3.10. Эчке финанс контролен оештыруны жайга сала торган нормалар эчке финанс аудитын оештыруга кагыла.

4. Эчке финанс контроле үткәрү.

4.1. Жирлекнең Башкарма комитеты:

а) бюджет акчаларын баш бүлүче буларак, Жирлек жирлекнең эчке финанс контролен гамәлгә ашыра, ул түбәндәгеләргә юнәлдерелгән:

Эчке стандартларны һәм жирле бюджетның чыгымнар буенча жирле бюджетны тәзү һәм үтәү процедураларын үтәүне, бюджет хисабын тәзүне һәм бюджет исәбен алып баруны әлеге баш боерык бирүче һәм аңа буйсынучы жирле бюджетның бюджет акчаларын алучылар тарафыннан үтәүне;

- бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижелелеген арттыру чараларын эзерләү һәм оештыру;

б) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы буларак эчке финанс контролен гамәлгә ашыра, ул эчке стандартларны һәм керемнәр буенча бюджет тәзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын тәзүгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән;

в) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы буларак, Жирлек жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча эчке стандартларны һәм бюджетны тәзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын тәзүгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра.

4.2. Контроль чараны уздыруга керешеп, тикшерү объектына контроль чараны уздыру турында күрсәтмәнең күчermәсе күрсәтелә.

4.3. Эшче төркеме житәкчесе һәм әгъзалары түбәндәгеләргә хокуклы:

- территориядә, административ биналарда һәм контроль объектының хезмәт бүлмәләрендә булу;

- үз оештыру-техник чараларына, шул исәптән компьютерларга, ноутбукларга, калькуляторларга, телефоннарга кертергә, чыгарырга һәм кулланырга;

- контроль чара максатларына ирешү өчен кирәкле барлык документларны (белешмәләр, язма аңлатмалар һәм башка документлар) алырга;

- кәгаздә дә, электрон чыганакта да документларның күчermәләрен алырга һәм контроль чара материалларына теркәп куярга;

- автоматлаштырылган системаларның мәгълүмати ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген алырга;

- тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылы буенча телдән аңлатмалар алырга.

4.4. Контроль чара барышында түбәндәге контроль гамәлләр башкарыла:

- бюджет (бухгалтерлык) хисабында һәм бюджет (бухгалтерлык) хисаплылыгында башкарылган финанс һәм хужалык операцияләрен чагылдыруның тулылыгы, үз вакытында башкарылуы һәм дөрөс булуы, беренчел учет документлары белән исәпкә алынган теркәүләрдә язмаларны чагыштыру юлы белән;

- жирлекнең муниципаль милкәндәге товар-матди кыйммәтләрне, акча чараларын һәм кыйммәтле кәгазьләрне куллануның факттагы булуы, сакланышы һәм дөрөслеге, куелган товарларның, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дөрөслеге, чыгымнарны һәм финанс нәтижеләрен формалаштыру буенча операцияләрнең;

- контроль объектынның бюджет (бухгалтерлык) исәбен һәм бюджет (бухгалтерлык) хисаплылыгын кую һәм аларның торышы;

- материал кыйммәтләр һәм акчалар хәрәкәтен контрольдә тотуның торышы һәм торышы, чыгымнар төзүнең дәрәслеге, акча һәм матди кыйммәтләрнең тулысынча килүе, сакланышы һәм фактик булуы, башкарылган эшләр күләмнәренә һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дәрәслеге;

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеге, адреслылыгы һәм максатчан характеры;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәү;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча керемнәр һәм түләүләр керүләренә планлаштыру (фаразлау);

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрне контроль объекты карамагына бүлеп бирелгән ассигнованиеләрдән адреслылык һәм максатчан файдалану;

- бюджет сметаларын үтәү, агымдагы эшчәнлеккә, бюджет хисаплылыгына бәйле тотылган чыгымнарның нигезлелеге;

- хокук бозуларны бетерү буенча контроль (аудит) объекты тарафыннан чаралар күрү, матди зыянны каплау, алдагы контроль чаралар нәтижәләре буенча гаепле затларны жаваплылыкка тарту.

Контроль чаралар барышында шулай ук эш урыннарында персоналның эш вакытында булуын һәм уку планының дәрәсләр уздыру графигы белән туры килүен тикшереп торалар.

4.5. Контроль чаралар расланган план нигезендә уздырыла.

4.6. Тикшерү һәм ревизия нәтижәләре акт, тикшерү - нәтижә белән рәсмиләштерелә.

4.7. Акт кереш, тасвирлау һәм йомгаклау өлешләренән тора.

4.8. Тикшерү акты яки ревизия ике нөсхәдә төзелә һәм контроль чараны гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан имзалана.

4.9. Тикшерү актының бер нөсхәсе яисә ревизия контроль объекты житәкчесе танышуы турында тамга белән комиссия рәисендә саклана, икенчесе законнар нигезендә карарлар карау һәм кабул итү өчен администрация башлыгына жиберелә.

4.10. Акт нигезләмәләре белән килешмәгән яки аның аерым нигезләмәләрен төгәлләштерү максатыннан, контроль объекты житәкчесе акт алган мизгелдән алып жиде эш көне эчендә актының аерылгысыз өлеше булып торучы һәм жиде эш көне эчендә контрольлек органы үзенең кисәтүләрен (бәхәсләрен) эчке финанс контроле органына жиберергә хокуклы.

Ачыкланган хокук бозуларны бетерү чараларының барышын Жирлек халкы тикшереп тора.

5. Эчке финанс аудиты үткөрү

5.1. Эчке финанс аудиты контроль (аудит) объектларына карата түбәндөгә максатларда функциональ бәйсезлек нигезендә гамәлгә ашырыла:

- эчке финанс контроленең ышанычлылыгын бәяләү һәм аның нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- бюджет хисабының дәрәслеген һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән бюджет исәпкә алуы методологиясен һәм стандартларын бюджет исәбенә алып бару тәртибенең туры килүен раслау;

- бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен күтәрү һәм нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр әзерләү.

5.2. Эчке финанс аудитын үткәргәндә өлкә акчаларыннан һәм өлкә милкеннән файдалануны, шулай ук бюджет (бухгалтерлык) исәбе һәм хисаплылыгының формасын

һәм эчтәлеген билгели торган норматив хокукий актлар таләпләрен үтәүне тикшерү гамәлгә ашырыла.

5.3. Эчке финанс контроленең ышанычлылығын бәяләү һәм аның нәтижәләгән арттыру буенча тәкъдимнәр эзерләү максатында контроль (аудит) субъекты түбәндәге мәсьәләләргә тикшерә:

- наличия нормативных правовых актов, устанавливающих порядок, формы, методы и периодичность осуществления внутреннего финансового контроля, проверки их соответствия требованиям Бюджетного кодекса Российской Федерации;

- календарь елга контроль субъекты (аудит) тарафыннан төзелгән һәм расланган план булу;

- планда каралган контроль чараларны үтәүнең тулылығы һәм үз вакытында башкарылуы;

- контроль чараларны оештыру һәм уздыру таләпләрен үтәү;

- үткәрилгән контроль чараларның рәсмиләштерелгән материаллары булу;

- контроль чаралар нәтижәләргә буенча актны рәсмиләштерүгә таләпләргә үтәү;

- контроль чаралар уздыру мәсьәләләргә буенча гражданныр һәм оешмалар мәрәжәгәтләргән вакытында карау;

- контроль эшчәнлек турында хисап булу, анда контроль чаралар нәтижәләргән чагылдыруның дәрәсләгә һәм тулылығы;

- программаларны, ярдәмчә программаларны, чараларны үтәгәндә максатчан күрсәткечләргә анализлау;

- алдагы контроль чара тарафыннан ачыкланган житешсезлекләргә бетерү;

- эчке финанс контролен үткәргү һәм аның нәтижәләргән рәсмиләштерү өлешендә башка мәсьәләләргә.

5.4. Бюджет хисаплылығының дәрәсләгән һәм Россия Федерациясә Финанс министрлығы билгеләгән бюджет исәпкә алу методологиясен һәм стандартларын бюджет исәбенә алып бару тәртибенең туры килүен раслау максатында түбәндәге мәсьәләләргә тикшерүне гамәлгә ашыра:

- бюджет төзү һәм үтәү, бюджет хисабы төзү һәм бюджет исәбен алып бару;

- бюджет (бухгалтерлык) хисаплылығын тикшерү, аның дәрәсләгән анализлау, аны төзүнең һәм бирүнең үз вакытында башкарылуын;

- дебитор һәм кредит бурычларын анализлау һәм аны киметү һәм түләтү буенча тәкъдимнәр эшләү;

- бюджет исәбен алуның беренчел күрсәткечләргән анализлау;

- бюджет исәбендә һәм хисаплылыкта житешсезлекләргә һәм хокук бозуларны ачыклау;

- бюджет исәбен алып бару өчен программ-техник комплекс булу;

- бюджет хисабының дәрәсләгән һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең туры килүен аудит уздыру өлешендә башка мәсьәләләргә.

5.5. Икътисадый булуны арттыру һәм бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән арттыру тәкъдимнәргән эзерләү максатында финанслар белән идарә итү буенча контроль (аудит) объектлары эшчәнләгәнә анализ ясаганда һәм бәя биргәндә түбәндәгеләргә гамәлгә ашырыла:

- бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән анализлау, финанс резервларын, шулай ук өстәмә финанс ресурсларын (эшчәнлекнең керем китерә торган акчаларыннан, максатчан программаларда катнашудан һ.б.) жәлеп итү юнәлешләргән ачыклау;

- проектлар һәм программалар нәтижәләргә күрсәтелгән максатларга, нәтижәләгән күрсәткечләргән планлаштыручы бурычларга туры килүгә тикшерү;

- бюджет йөкләмәләргән вакытында финанслау өчен кирәкле норматив хокукий актлар эшләүнең һәм кабул итүнең үз вакытында башкарылуын анализлау.

5.6. Уздырылган тикшерү нәтижәләргә буенча контроль субъектының (аудит) вазыйфаи затлары тарафыннан эчке финанс аудиты нәтижәләргә турында бәяләмә (алга таба - нәтижә) төзелә, анда ачыкланган хокук бозуларны һәм житешсезлекләргә бетерү,

жыелган дәлилләр нигезендә эчке финанс контроленең нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр күрсәтелә.

5.7. Йомгак төзү алдыннан алынган дәлилләрнең ни дәрәжәдә җитәрлек һәм тиешле булуын бәяләргә тәкъдим ителә.

Дәлилләр фактларга нигезләннгән мәгълүмат ышандырырлык булса, җитәрлек дип санала.

Әгәр мәгълүмат иң тулы һәм ышанычка лаек булса, ышанычлы дәлилләр дип санала.

Мәгълүмат күзәтүләрне һәм рекомендацияләрне расласа, төгәл дәлилләр булып тора.

Әгәр мәгълүмат контроль субъектына (аудит) үз максатларына ирешергә ярдәм итсә, файдалы дәлилләр дип санала.

Күрсәтмәләр ясалган нәтижәләрне һәм тәкъдимнәрне нигезләргә тиеш.

5.8. Бәяләмә ике нөсхәдә төзелә һәм кереш, аналитик һәм йомгаклау өлешләреннән торырга тиеш.

5.9. Бәяләмәне контроль субъектының (аудит) эш төркеме имзалай, ул контроль субъекты (аудит) җитәкчесе белән килештерелә һәм тикшерүнең соңгы көненнән дә соңга калмыйча имза салу өчен контроль (аудит) объектына җибәрелә.

5.10. Эчке финанс аудитын үткәру нәтижәләре буенча контроль ачыкланган хокук бозуларны һәм җитешсезлекләрне бетерү, эчке финанс контроленең нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәрне нәтижәле гамәлгә ашыруны тәэмин итүдән гыйбарәт һәм җирлек башлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла.